

Mål C-723/22

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

24 november 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

Oberlandesgericht München (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

24 november 2022

Klagande:

Citadines Betriebs GmbH

Motpart:

MPLC Deutschland GmbH

OBERLANDESGERICHT MÜNCHEN

[utelämnas]

BESLUT

I målet mellan **MPLC Deutschland GmbH**, [utelämnas] Wachenheim – klagande och motpart vid överklagandet – [utelämnas] mot **Citadines Betriebs GmbH**, [utelämnas] Eschborn – motpart och klagande vid överklagandet – [utelämnas], på grund av intrång i upphovsrätten avseende ”Wickie und die starken Männer, säsong 1, avsnitt 3 (Der Donnergott)”, har 29:e avdelningen för civilmål vid Oberlandesgericht München [utelämnas], efter förhandlingen den 24 november 2022, beslutat följande:

- I. Målet vilandeförklaras [utelämnas].
- II. Följande fråga beträffande tolkningen av
  - artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (nedan kallat direktiv

2001/29) hänskjuts enligt artikel 267 andra stycket FEUF till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande:

- Ska artikel 3.1 i direktiv 2001/29 tolkas så, att den utgör hinder mot en nationell bestämmelse eller praxis enligt vilken tillhandahållande av de fysiska förutsättningarna för att möjliggöra eller genomföra en överföring, såsom tv-apparater i gästernas rum eller gymmet i ett hotell, betraktas som överföring till allmänheten när signalen dessutom visserligen sänds vidare via hotellets egen markbaserade fördelningsanläggning, men denna markbaserade återutsändning emellertid är laglig i enlighet med en licens som hotellet har förvärvat?

Skäl:

Parterna vid Oberlandesgericht tvistar om huruvida motparten (nedan kallad hotellet) som driver ett hotell har gjort intrång i rätten till överföring till allmänheten med avseende på ett avsnitt av tv-serien ”Wickie und die starken Männer” som klaganden (nedan kallad MPLC) påstår sig inneha rättigheterna till. Den påstådda överträdelsen består i att avsnittet som visades på en offentligt laglig tv-kanal kunde ses på de tv-apparater som hotellet tillhandahöll på ett hotellrum och på gymmet, till vilka hotellet i enlighet med en förvärvad licens lagligen återutsände signalen via dess egen markbaserade fördelningsanläggning.

1. Tillämpliga bestämmelser

a. Unionslagstiftningen

Skälen i direktiv 2001/29 har i utdrag följande lydelse:

(23) I detta direktiv bör upphovsmannens rätt till överföring till allmänheten harmoniseras ytterligare. Denna rätt bör förstås i vid mening och omfatta all överföring till allmänheten som inte är närvarande på den plats varifrån överföringen sker. Denna rätt bör omfatta all sådan sändning eller vidaresändning av ett verk till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, inklusive radio- och televisionssändningar. Denna rätt omfattar inga andra åtgärder.

(27) Enbart tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna för att möjliggöra eller genomföra en överföring skall inte i sig betraktas som överföring i den mening som avses i detta direktiv.

(32) Detta direktiv innehåller en uttömmande förteckning över undantagen och inskränkningarna från mångfaldiganderätten och rätten till överföring till allmänheten. Vissa undantag och inskränkningar gäller endast mångfaldiganderätten, när så är lämpligt. I denna förteckning tas vederbörlig hänsyn till de olika rättstraditionerna i medlemsstaterna, samtidigt som syftet

är att säkerställa en fungerande inre marknad. Medlemsstaterna bör nå samstämmighet i tillämpningen av dessa undantag och inskränkningar, och detta kommer att utvärderas vid den kommande översynen av genomförandelagstiftningen.

I direktiv 2001/29 föreskrivs bland annat följande:

Artikel 1

Tillämpningsområde

- 1 Detta direktiv avser det rättsliga skyddet för upphovsrätt och närstående rättigheter inom den inre marknaden, med särskild tonvikt på informationssamhället.

Artikel 3

Rätten till överföring av verk till allmänheten och rätten att göra andra alster tillgängliga för allmänheten

- 1 Medlemsstaterna ska ge upphovsmän en ensamrätt att tillåta eller förbjuda varje överföring till allmänheten av deras verk, på trådbunden eller trådlös väg, inbegripet att verken görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dessa verk från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

b. Nationell lagstiftning

I 15 § i Urheberrechtsgesetz (den tyska upphovsrättslagen, nedan kallad UrhG) föreskrivs i relevanta delar följande:

- 2) Upphovsmannen har också ensamrätt att på virtuell väg överföra sitt verk till allmänheten (rätt till överföring till allmänheten). Rätten till överföring till allmänheten omfattar särskilt
  1. rätten att framföra, uppföra och förevisa ett verk (19 §),
  2. rätten att göra verket tillgängligt för allmänheten (19a §),
  3. sändningsrätt (20 §),
  4. rätten att överföra verket genom videogram eller fonogram (21 §),
  5. rätten att återge radiosändningar och göra dem tillgängliga för allmänheten (22 §).

I 20 § UrhG föreskrivs följande:

Sändningsrätten utgör rätten att göra verket tillgängligt för allmänheten via sändningar såsom radio- och tv-sändningar samt sändningar via satellit, kabel eller andra liknande tekniska medel.

I 20b § UrhG föreskrivs bland annat följande:

- 1) Rätten att vidareända ett verk som sänts inom ramen för ett samtidigt, oförändrat och fullständigt vidareänt program (vidaresändning), kan endast göras gällande av en rättighetsförvaltande organisation. Detta gäller inte för
  1. rättigheter till ett verk som uteslutande sänds på internet,
  2. rättigheter som ett radio- och televisionsföretag gör gällande med avseende på sina sändningar.

I 22 § UrhG föreskrivs följande:

Rätten att återge radiosändningar och göra dem tillgängliga för allmänheten utgör rätten att tillgängliggöra radiosändningar och återgivande av verket som grundas på ett tillgängliggörande för allmänheten genom bildskärm, högtalare eller liknande tekniska förutsättningar. 19 § stycke 3 ska också vara tillämplig.

2. Omständigheterna i det nationella målet

- a. MPLC, en oberoende, vinstdrivande rättighetsförvaltande organisation enligt tysk rätt, har begärt att motparten, som bedriver ett hotell, ska förbjudas att till allmänheten överföra ett avsnitt av tv-serien ”Wickie und die starken Männer” genom sändning på tv-apparater som hotellet installerat på rummen samt på gymmet i sitt hotell i München, i den mån radiosignalen överförs till tv-apparaterna genom koaxial- eller datakabel.

Talan grundas på en händelse som ägde rum den 17 november 2019 klockan 6.20 när X och tre andra personer såg avsnittet som visades på en offentlig tv-kanal på sitt rum på en tv-apparat som hotellet ställt till förfogande. X såg också avsnittet i hotellets gym.

Hotellet hade inte slagit på tv-apparaterna och tv-signalen vidarebefordrades samtidigt och oförändrat till dem via hotellets egen markbaserade fördelningsanläggning. För den markbaserade återutsändningen hade hotellet ingått omfattande licensavtal med de tyska upphovsrättsorganisationerna.

Hotellet anser sig ha rätt att på tv-apparaterna på rummen och i gymmet tillhandahålla sina gäster de sändningar som visas fritt tillgängliga på

offentlighetsrättsliga tv-kanaler i samband med den licensierade markbaserade återutsändningen.

MPLC anser däremot att hotellet har gjort ett intrång i upphovsrätten, med avseende såväl på de i rummen placerade tv-apparaterna som på de apparater som placerats i gymmet, eftersom vidareutskickningen av signalen via hotellets egen markbaserade fördelningsanläggning medför ett ingrepp i rätten till överföring till allmänheten. Det saknar betydelse att hotellet har ingått en överenskommelse med upphovsrätsorganisationerna om rätten till markbaserad återutsändning.

- b. Oberlandesgericht anser att de nationella bestämmelser genom vilka artikel 3.1 i direktiv 2001/29 har införlivats (22 § UrhG och 20b § stycke 1 UrhG jämförda med 15 § stycke 2 punkterna 3 och 5 UrhG) i överensstämmelse med direktivet ska tolkas så, att enbart ett tillhandahållande av fysiska förutsättningar med hänsyn till skäl 27 inte ska anses utgöra en överföring till allmänheten (se EU-domstolen, Stim och SAMI/Fleetmanager, EU:C:2020:268, punkt 35 och SGAE, EU:C:2006:764, punkt 46). Emellertid kan den tidigare vidareutskickningen av signalen via hotellets egen markbaserade fördelningsanläggning utgöra ett intrång i denna rätt (EU-domstolen, SGAE, EU:C:2006:764, punkt 42 och Reha Training, EU:C:2016:379, punkterna 47 och 54).

Begreppet överföring till allmänheten består av två kumulativa förutsättningar, nämligen ”överföring” av ett verk och överföring av detta verk till ”allmänheten” (EU-domstolen, AKM, EU:C:2017:218, Renckhoff, EU:C:2018:634 och Nederlands Uitgeversverbond, EU:C:2019:1111, punkt 61). En central roll spelar användaren och frågan huruvida dennes agerande är avsiktligt, när vederbörande agerar med full kännedom om följderna av sitt handlande, för att ge sina kunder tillgång till ett skyddat verk och detta bland annat då kunderna utan ett sådant agerande inte skulle kunna få, eller endast med svårighet skulle kunna få tillgång till det spridda verket (EU-domstolen, SCF, EU:C:2012:140, punkt 82, Phonographic Performance Ireland, EU:C:2012:141, punkt 31 och Stichting Brein, EU:C:2017:456, punkt 26).

Enbart ett tillhandahållande av fysiska förutsättningar skiljer sig betydligt från överföring genom vilken tjänsteleverantören avsiktligt överför skyddade verk till sina kunder, med hjälp av tv- eller radioapparater som de installerat i sina anläggningar (EU-domstolen, Stim och SAMI/Fleetmanager, EU:C:2020:268, punkt 35 och Reha Training, EU:C:2016:379, punkterna 47 och 54).

- c. Enligt Oberlandesgericht motsägs uppfattningen att det är frågan om en ”överföring” i enlighet med ovannämnda principer, av att hotellet utöver tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna i sig endast har vidareutskickat signalen via hotellets egen markbaserade fördelningsanläggning. Det är

ostridigt att hotellet var berättigad att vidta denna åtgärd genom licensavtalet med upphovsrättsorganisationerna. I nationell rätt görs en uppdelning av överföringen till allmänheten enligt artikel 3.1 i direktiv 2001/29 mellan rätten enligt 20b § UrhG ("vidaresändning") och rätten enligt 22 § UrhG ("återgivning av radiosändningar"). Det förefaller därför osäkert huruvida ett agerande från användaren som är tillåtet på grund av en licens enligt 20b § UrhG, nämligen en markbaserad återutsändning inom hotellet, kan betraktas som avsiktligt när det gäller en "överföring", om agerandet i övrigt endast består i ett tillhandahållande av de fysiska förutsättningarna som inte uppfyller rekvisiten.

Visserligen förespråkas i samband med artikel 3.1 i direktiv 2001/29 att det inom ramen för själva återgivandet inte ska vara avgörande huruvida källan är lagenlig eller inte [utelämnas]. Detta förefaller emellertid problematiskt eftersom det i förevarande mål skulle medföra att två aspekter av överföringen till allmänheten enligt artikel 3.1 i direktiv 2001/29 tillämpas separat, mot bakgrund av att direktivet medför en fullständig harmonisering av de nyttjanderätter som regleras och även fastställer en tvingande övre gräns för skyddsnivån (EU-domstolen, EU:C:2014:76, punkterna 37 och 40 [utelämnas]).

Oberlandesgericht anser att det i förevarande mål är frågan om en överföring till allmänheten, eftersom hotellgäster utgör ett ganska stort antal personer samt en ny publik och vanligtvis efterträder varandra med korta intervaller såväl i hotellrummen som i gymmet (se EU-domstolen, SGAE, EU:C:2006:764, punkterna 38, 39 och 42 och Phonographic Performance Ireland, EU:C:2012:141, punkterna 41, 42 och 51).

Oberlandesgericht har ställt nedanstående tolkningsfrågan för att få klarhet i hur artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas. Begäran om förhandsavgörande hänskjuts för att Oberlandesgericht anser att det är osäkert huruvida det är frågan om en "överföring" om användaren av ett skyddat verk enligt nationell lagstiftning innehar en licens som ger rätt att återutsända verket via kabel, och dennes agerande i övrigt enbart omfattar ett tillhandahållande av de fysiska förutsättningarna:

Ska artikel 3.1 i direktiv 2001/29 tolkas så, att den utgör hinder mot en nationell bestämmelse eller praxis enligt vilken tillhandahållande av de fysiska förutsättningarna för att möjliggöra eller genomföra en överföring, såsom tv-apparater i gästernas rum eller gymmet i ett hotell, betraktas som överföring till allmänheten när signalen dessutom visserligen sänds vidare via hotellets egen markbaserade fördelningsanläggning, men denna markbaserade återutsändning emellertid är laglig i enlighet med en licens som hotellet har förvärvat?

[utelämnas]